

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Вченої ради
Ректор ХДАДМ
Олександр СОБОЛЄВ

«29» квітня

2026 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ХДАДМ
Протокол № 22 від 29.04.2026 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про педагогічну практику здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії/доктора мистецтва
В ХАРКІВСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ АКАДЕМІЇ ДИЗАЙНУ І
МИСТЕЦТВ

1. Загальні положення

1.1. Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії/доктора мистецтв (далі – Положення) в Харківській Академії Дизайну і мистецтв (далі – Академії) регламентує порядок проходження педагогічної практики в Академії здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії/доктора мистецтв (далі – Здобувачі).

1.2. Положення розроблене відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора мистецтв у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, на підставі Статуту та інших нормативних документів Академії.

1.3. Педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії та докторів мистецтва в Академії.

1.4. Загальний обсяг педагогічної практики визначається відповідною освітньо-науковою програмою і складає не менше 3 кредитів ЄКТС (90 годин).

1.5. Організатором та базою для проходження педагогічної практики є кафедра, на якій працює науковий керівник Здобувача. Здобувач може пройти окремі елементи практики на інших кафедрах Академії.

2. Мета і завдання педагогічної практики

2.1. Метою педагогічної практики є набуття Здобувачами навичок та вмінь навчально-методичної роботи в сучасних умовах.

2.2. Завдання педагогічної практики:

- оволодіння Здобувачами сучасними технологіями, методами та методиками викладання навчальних дисциплін;

- виховання у Здобувачів творчого підходу до навчально-методичної роботи;

- формування у Здобувачів потреби у самовдосконаленні та підвищенні своєї кваліфікації;

- прищеплення Здобувачам професійних якостей викладача: вміння готувати лекційний матеріал з використанням сучасних інноваційних досягнень в науці і техніці; чітко, доступно, логічно та послідовно викладати матеріал дисципліни; керувати увагою аудиторії тощо;

- набуття Здобувачами здатності до критичного оцінювання проведення лекцій та інших видів аудиторних занять, формулювання висновків щодо організації власної викладацької діяльності;

- вибір та використання ефективних прийомів і методів навчання та контролю за навчальною діяльністю студентів;

- оволодіння Здобувачами комунікативними вміннями, необхідними для спілкування зі студентами та викладачами;

3. Зміст педагогічної практики

3.1. Зміст і послідовність проведення педагогічної практики визначається робочою програмою педагогічної практики, яка розробляється керівником практики.

3.2. Зміст педагогічної практики передбачає:

- ознайомлення з організацією і плануванням навчальної діяльності на кафедрі – місці проходження педагогічної практики та в Академії загалом;
- вивчення досвіду викладання провідних викладачів Академії під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін;
- проведення навчально-методичної роботи (написання конспектів лекцій, підготовка інших навчально-методичних матеріалів);
- самостійне проведення навчальних занять (лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять чи їх фрагментів);
- індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

4. Організація педагогічної практики

4.1. Здобувачі допускаються до проходження педагогічної практики наказом ректора Академії, який готує відділ аспірантури.

4.2. Період проведення педагогічної практики визначається графіком освітнього процесу та навчальними планами, а зміст практики кожного окремого Здобувача визначається керівником практики.

4.3. Відповідальність за організацію, проведення і контролювання якості педагогічної практики покладається на кафедру, де працює науковий керівник. Педагогічна практика проводиться кафедрою на базі освітніх компонент, які вона забезпечує, і передбачає залучення Здобувачів у освітній процес. За результатами її проходження у Здобувачів формуються компетентності та отримуються програмні результати навчання викладені у відповідній освітньо-науковій програмі.

4.4. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач кафедри. Безпосереднє керівництво педагогічною практикою Здобувача здійснюється його науковим керівником.

4.5. Організаційні заходи, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики:

- розробка програм практики;
- проведення зборів Здобувачів із питань педагогічної практики за участю керівників практики;
- складання індивідуального плану педагогічної практики;
- ознайомлення з правилами заповнення щоденника практики;
- підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики;

- захист звіту про проходження педагогічної практики.

4.6. Кафедра, на якій проходить педагогічна практика Здобувача:

- забезпечує виконання Здобувачем програми практики, у тому числі проведення всіх видів навчальних занять зі студентами, доступ до навчальної документації кафедри;

- розглядає на засіданні кафедри звіт про виконання Здобувачем програми педагогічної практики та затверджує цей звіт.

4.7. Семестр, у якому проводиться педагогічна практика, визначається освітньо-науковою програмою та індивідуальним навчальним планом Здобувача.

4.8. Академічне навантаження, яке виконує Здобувач під час педагогічної практики, зараховується викладачу, що викладає відповідний курс і контролює якість виконання Здобувачем навчальних занять (присутність викладача на заняттях обов'язкова).

4.9. Педагогічна практика може бути зарахована Здобувачу без її проходження, якщо Здобувач на момент проходження педагогічної практики працює на посаді науково-педагогічного працівника в Університеті або в іншому закладі вищої освіти та має досвід навчально-методичної роботи, що підтверджується відповідними розробками. У такому випадку кафедра, де працює науковий керівник Здобувача, надає витяг із протоколу засідання кафедри про відповідність навчальної та методичної роботи Здобувача вимогам щодо проходження педагогічної практики, що є підставою для зарахування педагогічної практики з найвищим балом. Здобувач підтверджує своє перебування на посаді науково-педагогічного працівника шляхом пред'явлення довідки з місця роботи.

5. Права та обов'язки Здобувача

5.1 Здобувач під час проходження педагогічної практики має право:

- отримувати консультації від керівника практики – наукового керівника, завідувача кафедри – місця проходження практики, з усіх питань щодо проведення педагогічної практики;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу Університету та удосконалення організації педагогічної практики;

- брати участь у засіданнях кафедри;

- за попередньою домовленістю відвідувати заняття провідних викладачів Університету з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом;

- користуватися матеріальною базою, Науковою бібліотекою Університету, навчальними аудиторіями та навчально-методичним забезпеченням, використовувати технічну, інформаційно-методичну та іншу документацію, необхідну для виконання програми практики.

5.2 Здобувач зобов'язаний:

- до початку практики ознайомитися з порядком оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на практику;
- проводити свою діяльність згідно з вимогами Статуту університету, виконувати правила внутрішнього розпорядку Університету, дотримуватись принципів академічної доброчесності;
- сумлінно виконувати завдання передбачені програмою педагогічної практики;
- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт;
- систематично вести належну документацію педагогічної практики та пред'являти її за вимогою керівнику практики;
- не пізніше трьох днів після закінчення практики Здобувач має завершити підготовку звітних матеріалів (звіт про практику, щоденник, відгук керівника практики тощо) та подати їх на розгляд комісії.

6. Права та обов'язки керівника практики

6.1. Загальне керівництво педагогічною практикою покладається на завідувача кафедри, де її проходить Здобувач. Завідувач кафедри:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики;
- здійснює інструктаж Здобувача про порядок проходження практики;
- контролює виконання Здобувачем програми практики;
- формує склад та очолює роботу комісії з захисту звіту з практики.

6.2. Безпосереднє керівництво, науково-методичне консультування та контроль за проходженням педагогічної практики Здобувача покладається на його наукового керівника. Керівник педагогічної практики:

- надає Здобувачеві необхідні навчально-методичні матеріали (програму, календарний план, методичні рекомендації з організації та проведення педагогічної практики тощо);
- добирає тематику занять та навчальні групи для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації взаємодії з викладачами, які ведуть окремі навчальні курси;
- контролює роботу Здобувача, проведення занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- забезпечує організацію виконання окремих завдань у рамках проходження практики, планування та облік її результатів;
- інформує Здобувача про систему звітності (виконання звіту, щоденника практики, науково-методичних та аналітичних матеріалів, доповіді про

результати практики, виконання Здобувачем правил внутрішнього розпорядку університету тощо);

- готує відгук про проходження практики Здобувачем, в якому висловлює пропозицію щодо кінцевої оцінки;

- бере участь у роботі комісії з прийому заліку з практики.

6.3. Керівник педагогічної практики несе персональну відповідальність за підготовку відгуку щодо проходження педагогічної практики Здобувачем, де характеризуються досягнуті результати, вказуються причини (за необхідності), що завадили досягти цілей педагогічної практики.

6.4. Керівник здійснює первинне оцінювання результатів проходження педагогічної практики та, відповідно до діючої в Університеті шкали оцінювання, має право рекомендувати комісії із захисту педагогічної практики зарахувати її аспірантові з певним балом, про що має бути зазначено у відгуку керівника.

6.5. Керівник практики є відповідальним за техніку безпеки і охорону праці під час проведення педагогічної практики. Ознайомлює Здобувача з правилами внутрішнього розпорядку та проводить обов'язковий інструктаж з охорони праці.

7. Підсумки педагогічної практики

7.1. Підсумковий контроль з педагогічної практики відбувається у формі заліку.

7.2. Залік з педагогічної практики виставляється за результатами захисту Здобувачем звіту перед комісією і оцінюється за 100-бальною шкалою відповідно до шкали оцінювання, що діє в Університеті.

7.3. Завідувач кафедри, де проходила педагогічна практика, формує комісію, що складається, як правило, з трьох осіб, які є науково-педагогічними працівниками Університету та мають науковий ступінь й вчене звання. Участь у роботі комісії керівника педагогічної практики (наукового керівника) є обов'язковою.

7.4. За підсумками проходження педагогічної практики Здобувач представляє комісії з захисту:

- індивідуальний план проходження педагогічної практики, підписаний здобувачем та керівником практики (додаток 1);

- звіт про проходження педагогічної практики, підписаний керівником практики (додатки 2-3);

- щоденник практики, підписаний здобувачем та керівником практики (додаток 4);

- відгук наукового керівника про проходження педагогічної практики (додаток 5).

7.5. Звіт має містити відомості про виконання Здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального плану, висновків та пропозицій, список використаної літератури, відповідати встановленим вимогам. Вимоги та обсяг звіту вказується в програмі практики відповідно до специфіки спеціальності.

7.6. Комісія приймає залік у Здобувача не пізніше трьох днів після закінчення педагогічної практики.

7.7. Оцінка за звіт визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуальних завдань, відгуку наукового керівника про проходження педагогічної практики, рівня знань, продемонстрованих Здобувачем під час захисту звіту. При оцінюванні роботи Здобувача в ході практики враховується його готовність до проведення навчальних занять. З метою об'єктивного оцінювання знань та вмінь, набутих під час проходження практики, захист звіту про проходження практики проводиться з урахуванням виконаних Здобувачем завдань та відповідної кількості балів за кожний вид роботи.

7.8. Отримана підсумкова оцінка виставляється в залікову книжку Здобувача та фіксується в електронному журналі згідно з Положенням про електронний журнал обліку академічної успішності та відвідування занять здобувачами вищої освіти у ЛНУП. Відомість обліку успішності формується автоматично з даних журналу. У день захисту звіту з педагогічної практики керівник практики приносить роздруковану та підписану особисто усіма членами комісії відомість обліку успішності у відділ аспірантури та докторантури, про що засвідчує своїм підписом у журналі реєстрації відомостей та аркушів успішності.

7.9. Підсумки педагогічної практики обговорюються на засіданні кафедри. Кафедра до звітних документів Здобувача надає два примірники витягу із протоколу засідання кафедри про результати проходження педагогічної практики. Один примірник додається до звітної документації про проходження педагогічної практики Здобувачем, що зберігається на кафедрі – місці проходження практики, і розглядається під час звітування про виконання індивідуального плану роботи Здобувача. Другий примірник витягу подається у відділ аспірантури та докторантури та зберігається в особовій справі аспіранта.

7.10. Здобувачеві, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок щодо її проходження або незадовільну оцінку за результатами захисту звіту про проходження практики, надається право її повторного походження у встановленому порядку.

8. Внесення змін і доповнень до Положення

8.1. Зміни і доповнення до Положення вносять у тому ж порядку, що діє для його затвердження.